

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Василю Мельнику

foi+request-125621-
a497cadd@dostup.org.ua

Щодо розгляду запиту

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш запит на отримання публічної інформації від 20.03.2024 (вх. № ПІ-М-1921 від 20.03.2024) щодо деяких питань оформлення права власності та повідомляє.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Частиною першою статті 20 вказаного Закону визначено, що розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Згідно з додатком до постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 30.09.2013 № 11 «Про практику застосування адміністративними судами положень Закону України від 13.01.2011 № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» ознакою публічної інформації, зокрема, є:

готовий продукт інформації, який отриманий або створений лише в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством;

заздалегідь відображена або задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація.

У разі відсутності в інформації перелічених ознак така інформація не належить до публічної.

Важливою ознакою публічної інформації є її попередня фіксація на матеріальному носії. Закон регулює відносини щодо доступу до інформації, яка вже існує, і не вимагає у відповідь на запит створювати інформацію (у тому числі *роз'яснювати законодавство*, створювати довідки тощо).

Питання, порушені у Вашому запиті, за своїм змістом не є публічною інформацією і потребують роз'яснення норм чинного законодавства, у зв'язку з чим розгляд зазначеного запиту здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян».

Наголошуємо на тому, що відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані

Міністерство юстиції України

№ 45217/ПІ-М-1921/19.1.3 від 24.03.2024

Підписувач Горовець Євгеній Миколайович

Сертифікат 382367105294AF9704000000005E0500A5F37701

Дійсний з 24.09.2023 17:46:41 по 24.09.2024 17:46:41

діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

В першу чергу зазначаємо, що до нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення (стаття 181 Цивільного кодексу України).

Статтею 182 Цивільного кодексу України передбачено, що право власності та інші речові права на нерухомі речі, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення підлягають державній реєстрації.

Право власності на нерухоме майно виникає, змінюється та припиняється в особи з моменту реєстрації такого права, яка проводиться державними реєстраторами відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (далі – Закон про реєстрацію) шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав) на підставах та в порядку, визначених Законом про реєстрацію.

Відповідно до статті 2 Закону про реєстрацію державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (далі – державна реєстрація прав) – це офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру прав.

При цьому, слід звернути увагу, що відповідно до частини четвертої статті 5 Закону про реєстрацію не підлягають державній реєстрації речові права та їх обтяження на корисні копалини, рослини, а також на малі архітектурні форми, тимчасові, некапітальні споруди, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких можливе без їх знецінення та зміни призначення, а також окремо на споруди, що є приналежністю головної речі, або складовою частиною речі, зокрема на магістральні та промислові трубопроводи (у тому числі газорозподільні мережі), автомобільні дороги, електричні мережі, магістральні теплові мережі, мережі зв'язку, залізничні колії, крім меліоративних мереж, складових частин меліоративної мережі.

За загальним правилом фортифікаційні споруди, фортифікації визначаються як елементи обладнання місцевості, штучні перешкоди й збудовані укриття, метою яких є забезпечення військам умов для ведення оборони, зменшення їхніх втрат і ускладнення для противника наступальних дій.

Тобто у кожному конкретному випадку, задля прийняття рішення стосовно необхідності проведення державної реєстрації прав на конкретну фортифікаційну споруду, необхідно в першу чергу визначити, чи відноситься така споруда до об'єкта нерухомості у розумінні статті 181 Цивільного кодексу України (чи належать така споруда до об'єкта, розташованого на земельній ділянці, переміщення якого є неможливим без його знецінення та зміни його призначення).

Водночас зазначаємо, що відповідно до статті 77 Земельного кодексу України У межах прикордонної смуги з метою забезпечення національної безпеки і оборони, дотримання режиму державного кордону у межах прикордонної смуги військовим частинам Державної прикордонної служби України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій надаються в постійне користування земельні ділянки шириною 30-50 метрів уздовж лінії державного кордону на суші, по берегу української частини прикордонної річки, озера або іншої водойми, а вздовж лінії

державного кордону України з Російською Федерацією і Республікою Білорусь - шириною до 2 кілометрів.

Відповідно до статті 125 Земельного кодексу України право власності на земельну ділянку, а також право постійного користування та право оренди земельної ділянки виникають з моменту державної реєстрації цих прав.

При цьому оформлення права власності, права користування та права оренди земельної ділянки відбувається відповідно до Закону про реєстрацію (стаття 126 Земельного кодексу України).

Додатково інформуємо, що пунктами 6 та 7 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 № 1415 «Деякі питання підвищення обороноздатності держави на період воєнного стану в Україні» доручено:

обласним, Київській міській, районним військовим (державним) адміністраціям, військовим адміністраціям населених пунктів забезпечити: прийняття, утримання та обслуговування побудованих фортифікаційних споруд відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України; визначення балансоутримувачів побудованих фортифікаційних споруд для утримання, обслуговування та відображення їх у бухгалтерському обліку; поточне обслуговування фортифікаційних споруд та утримання їх у готовності до використання за призначенням за рахунок коштів відповідних балансоутримувачів; передачу фортифікаційних споруд у тимчасове користування підрозділам сил оборони, визначеним у зверненні військового командування, в межах території відповідальності якого розташовані відповідні споруди;

Міністерству оборони забезпечити: розроблення і подання Кабінетові Міністрів України проекту акта щодо затвердження порядку прийняття до сфери управління місцевих державних адміністрацій та до комунальної (спільної) власності територіальних громад фортифікаційних споруд, їх утримання, обслуговування та обліку; ведення оперативного обліку фортифікаційних споруд, моніторингу виконання робіт, контролю за їх готовністю до використання за призначенням; утримання та обслуговування фортифікаційних споруд, переданих у тимчасове користування.

Наголошуємо, що листи Міністерства юстиції України не встановлюють норм права, а мають інформаційний характер.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ

Інна Сільвестр 044 233 64 76
Алла Пустовойт 044 233 64 90
Сергій Пиняк 044 279 54 61

Персональні дані, зазначені Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції України відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.